

Stenig terräng i Kista äng

RAÄ-nr Spånga 276:1–2, Akalla 4:1, Spånga socken,
Stockholms kommun, Uppland

Ola Winter

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2016:27

ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 2
OCH AVGRÄNSANDE UTREDNING

Stenig terräng i Kista äng

RAÄ-nr Spånga 276:1–2, Akalla 4:1, Spånga socken,
Stockholms kommun, Uppland

Ola Winter

Lst dnr 43112-4376-2016

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Drottninggatan 11, 702 10 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

© 2016 Arkeologgruppen AB

Arkeologgruppen rapport 2016:27

Författare Ola Winter

Grafisk form Nina Balknäs@Högtorps Diverse

Omslagsfoto Misstänkt stensättning som visade sig vara naturlig.
Foto från nordväst taget av Arkeologgruppen AB.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_160001

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund och kulturmiljö	5
Syfte och frågeställningar.....	7
Metod.....	7
Resultat	7
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	9
Referenser	10
Tekniska och administrativa uppgifter.....	11
Bilagor	12

Bilaga 1. Schakttabell

Figur 1. Karta över trakten kring Kista äng med den aktuella undersökningsplatsen markerad med en svart ring.

Sammanfattning

Arkeologgruppen AB har genomfört en arkeologisk utredning etapp 2 som även inbegrep en utredning i avgränsande syfte. Utredningen för-
anleddes av Stockholms stads arbete med detaljplan över området.

Utredningens syfte var att söka fler stensättningar i anslutning till den registrerade stensättningen RAÄ-nr Spånga 276:1, samt att utröna om RAÄ-nr Spånga 276:2 utgjorde bebyggelse lämningar och i så fall avgränsa denna. Utredningen genomfördes genom sökschaktsgrävning. Resultatet från utredningen visar att RAÄ-nr Spånga 276:2 inte utgör någon bebyggelse lämning och att inga ytterligare lämningar kunde konstateras i anslutning till RAÄ-nr Spånga 276:1.

Inledning

Med anledning av Stockholms stads arbete med detaljplan för bostäder och skola inom fastigheten Akalla 4:1, har Arkeologgruppen AB genomfört en arkeologisk utredning etapp 2 och en utredning i avgränsande syfte. Utredningen genomfördes under april månad 2016. Utredningen genomfördes av Tomas Ekman och Ola Winter. Beställare var Stockholms stad och beslutande i ärendet var Länsstyrelsen i Stockholms län.

Bakgrund och kulturmiljö

Närområdet kring undersökningsområdet är rikt på fornlämningar med både gravfält och boplatser, i huvudsak från järnåldern, samt en runsten. Det finns även bebyggelse lämningar från historisk tid (Runesson 2009:4). I anslutning till undersökningsområdet ligger Kista gård från vilken orten fått sitt namn.

Utredningsområdet har tidigare varit föremål för en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 i vilka lämningarna RAÄ-nr Spånga 276:1-2 ingick (Runesson 2009). RAÄ-nr Spånga 276:1 utgörs av en närmast rund stensättning, 10-12 meter i diameter och 0,1 meter hög med en tydlig kantkedja. RAÄ-nr Spånga 276:2 bedöms som möjliga bebyggelse lämningar. I samband med utredningen 2009 uppfattades lämningarna vid Spånga 276:2 som möjliga gravar och att de båda lämningarna RAÄ-nr Spånga 276:1-2 skulle kunna utgöra ett gravfält.

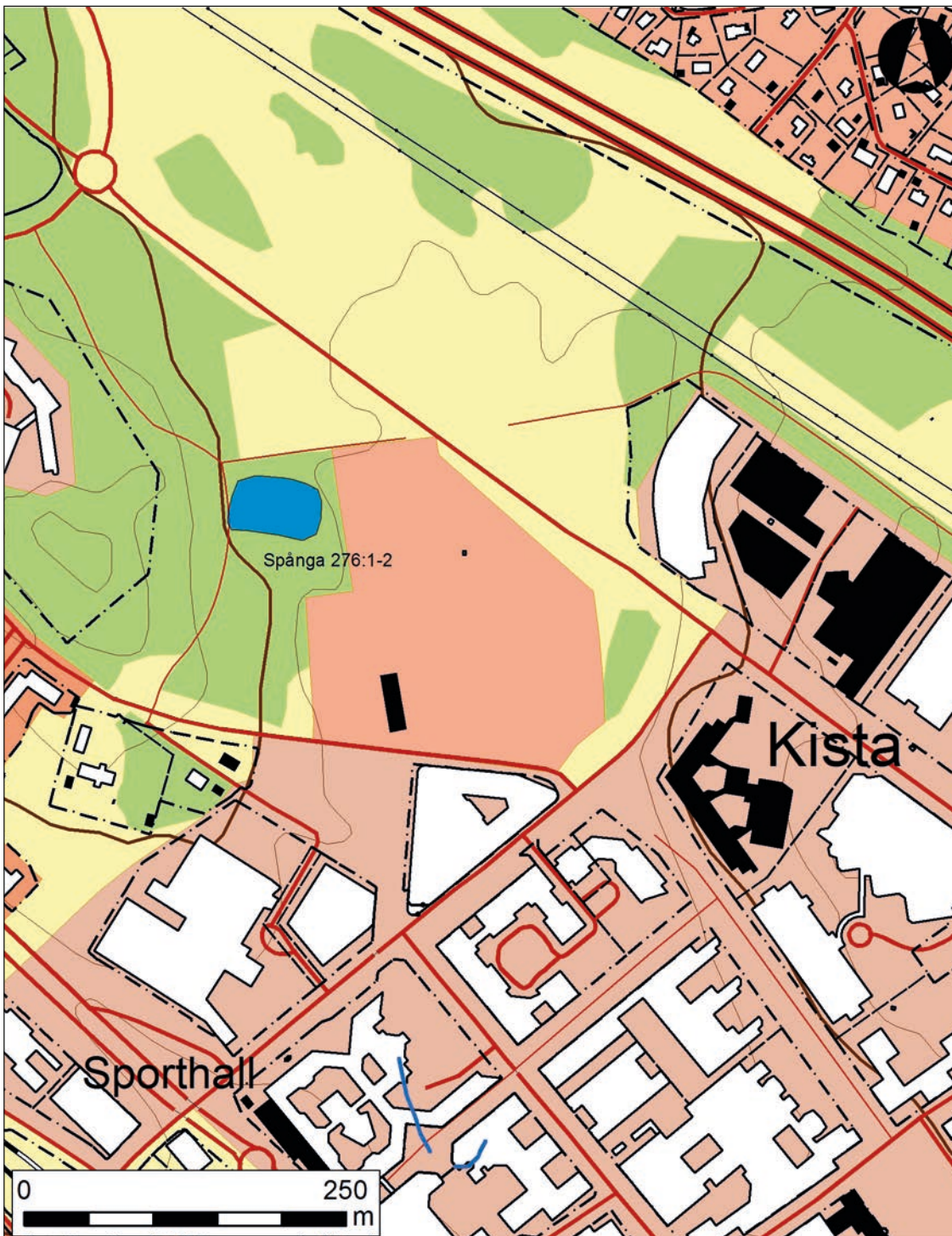

Fig 2. Översiktskarta med förläggning RAÄ-nr Spånga 276:1-2 centralt i bilden. Skala 1:5 000.

Syfte och frågeställningar

Syftet med utredningen var att fastställa om ytterligare fornlämningar fanns i anslutning till RAÄ-nr Spånga 276:1, och att avgöra om RAÄ-nr Spånga 276:2 utgör en fornlämning och i så fall avgränsa denna.

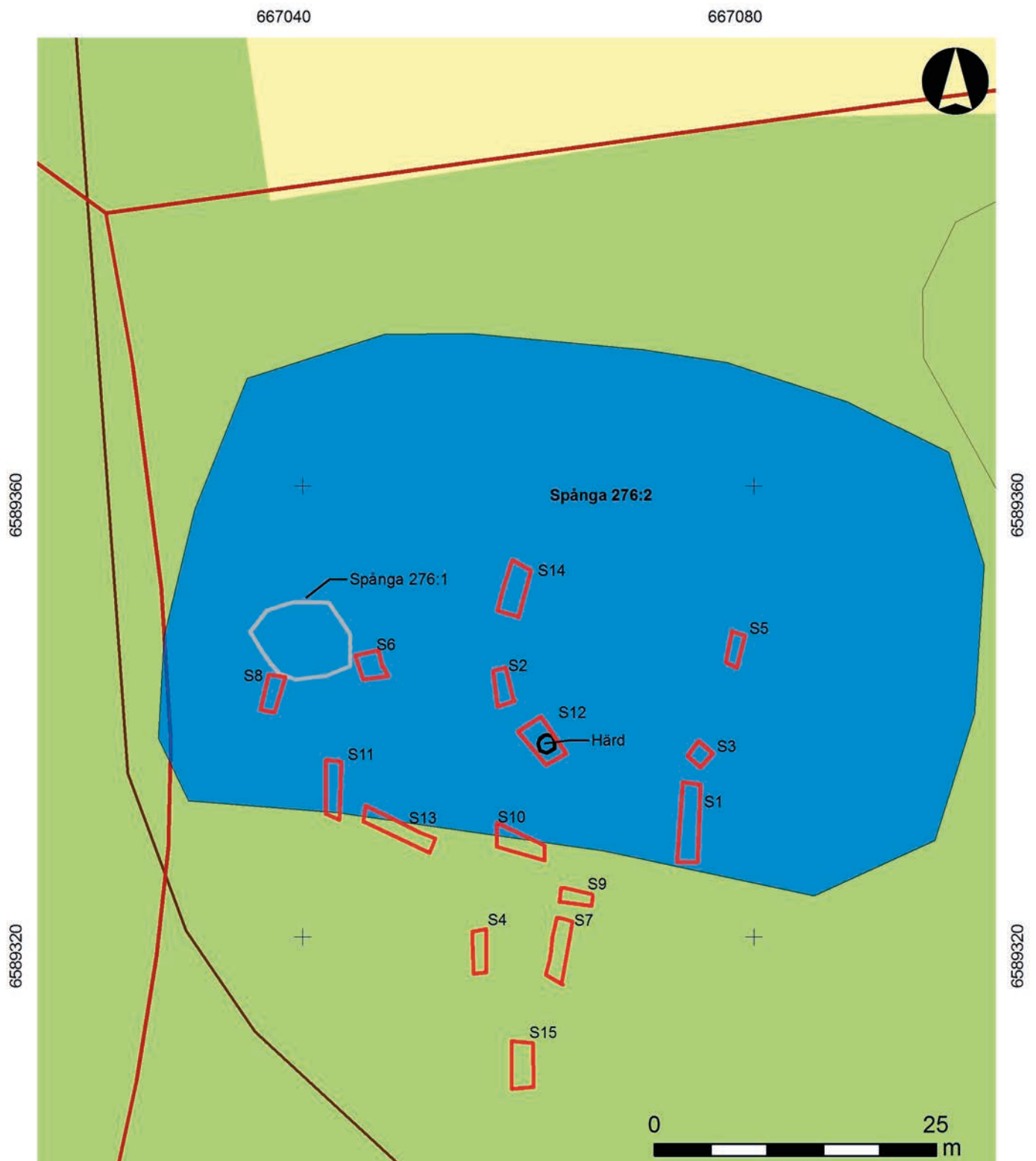
Metod

Efter okulärbesiktning av området drogs sökschakt skiktvis med maskin ner till orörd, steril mark. Samtliga schakt och anläggningar mättes in med GPS samt beskrevs i schakt- och anläggningsbeskrivningar samt fotograferades.

Resultat

Sammanlagt drogs femton schakt som var 1,5–6 meter långa och 0,1–0,3 meter djupa. Samtliga schakt uppvisade en likartad stratigrafi, under ett 0,1 meter tjockt torvlager fanns sand och moränsten. Hela ytan var förhållandevis stenbemängd och i flera av schakten påträffades patronhylsor. I schakt 12 hittades en härd som bedömdes som modern då den innehöll modernt glas, en patronhylsa och en uniformsknapp. Härden är troligen en rest efter militärverksamhet i området. Inom utredningsområdet hittades också en gjuten cementplatta, ca 2x3 meter stor och i anslutning till denna takpannor i cement.

Den arkeologiska utredningen kunde konstatera att RAÄ-nr 276:2 som tidigare tolkats som eventuella bebyggelse lämningar eller gravar utgjordes av naturliga stenformationer i en övrigt stenrik terräng. Utredningen kunde också konstatera att den kända fornlämningen RAÄ-nr Spånga 276:1 hade ett annat läge än det som angivits i Fornsök (för rätt läge av lämningen se figur 3).

Figur 3. Schaktplan. Begränsningen av RAÄ-nr Spånga 276:1 utgörs av den ljusgrå linjen medan RAÄ-nr Spånga 276:2 utgörs av den blåa markeringen. Skala 1:500.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Syftet med utredningen var att fastställa om ytterligare fornlämningar fanns i anslutning till RAÄ-nr Spånga 276:1 och om RAÄ-nr Spånga 276:2 utgjorde en fornlämning. Med den av Arkeologgruppen AB utförda utredning och föreliggande rapport anses syfte med utredningen vara uppfyllt. Arkeologgruppen använde sig av den i förfrågningsunderlaget angivna metoden och fullföljde uppdraget inom utsatt tid.

Referenser

Tryckta källor

Runeson, H. 2009. *Kistahöjden*. Uppland, Spånga socken, Akalla 4:1 UV-mitt rapport 2009:2. Stockholm.

Tekniska och administrativa uppgifter

Landskap	Uppland
Län	Stockholm
Kommun	Stockholm
Socken	Spånga
Fastighet	Akalla 4:1
Fornlämningsnummer	RAÄ-nr Spånga 276:1–2

Projektledning	Tomas Ekman
Personal	Tomas Ekman Ola Winter

Undersökningstid	april 2016
Undersökt yta	90 m ² , 50 löpmeter
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Länsstyrelsens diarienummer

43112-4376-2016

Arkeologgruppens projektnummer

2016_08

Arkiv

Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv

Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd

Inga fynd omhändertogs.

Bilagor

Bilaga 1. Schakttabell

Schaktnr	Längd/m	Djup/m	Beskrivning	Anläggningar
1	6	0,1	0,1 meter torv och under detta vidtog steril moränbacke.	
2	3	0,1	0,1 meter torv och under detta vidtog fast berg.	
3	1,5	0,3	0,1 meter torv, och under detta vidtog steril moränbacke.	
4	4	0,1	0,1 meter torv och under detta vidtog steril moränbacke.	
5	3	0,3	0,1 meter torv och under detta vidtog steril moränbacke.	
6	1,5	0,3	0,1 meter torv och under detta vidtog steril moränbacke.	
7	5	0,1-0,2	0,1 meter torv. Under torv vidtog fast berg i norr. I söder vidtog steril moränbacke.	
8	3	0,3	0,1 meter torv och under detta vidtog steril moränbacke.	
9	2	0,2	0,1 meter torv och under detta vidtog steril moränbacke.	
10	3	0,3	0,1 meter torv och under detta vidtog steril moränbacke.	
11	4	0,2	0,1 meter torv och under detta 0,2 meter humös jord. Under detta vidtog steril moränbacke.	
12	3,5	0,2	0,1 meter torv och under detta 0,1-0,2 meter humös jord. Under detta vidtog steril moränbacke. Härd, rund, 1,2*1,0 meter. 0,02-0,05 meter tjock fyllning med sot och kolblandad jord. Under fyllning låg ett stenlager med 0,05-0,15 meter stora stenar. Under stenarna vidtog steril moränbacke. I anslutning till härden hittades patronhylsa, uniformsknapp och modernt glas.	Härd, recent
13	5	0,3	0,1 meter torv och under detta 0,2 meter humös jord. Under detta vidtog steril moränbacke.	
14	4	0,3	0,1 meter torv och under detta 0,2 meter humös jord. Under detta vidtog steril moränbacke.	
15	3	0,3	0,1 meter torv och under detta 0,2 meter humös jord. Under detta vidtog steril moränbacke.	

